

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתרכז

ערב שביעי של פסח ה'תשע"ה

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים וחמש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקיי"ג שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

ר' משה עזיז ב"ר אלי' ע"ה

נפטר ביום כ"ג ניסן - אסחה"פ, ה'תש"ע

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בני משפחתו שיחיו

לעילוי נשמת

מרת נחמה רחל ע"ה

בת הרה"ח ר' חיים יהושע ע"ה רייצעס

נפטרה ביום ב', כ"ד ניסן ה'תשמ"ז

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בני משפחתה שיחיו

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליב ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליב ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

בנוגע למה נאמר "אותנו הוציא"?

בקשר עם חג הפסח מובאים בזה ב' צילומים ממענות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לשאלות המניחים

צילום א': שאלת המניחים על ביאור הרבי בפרש"י דתחלת פ' דברים:

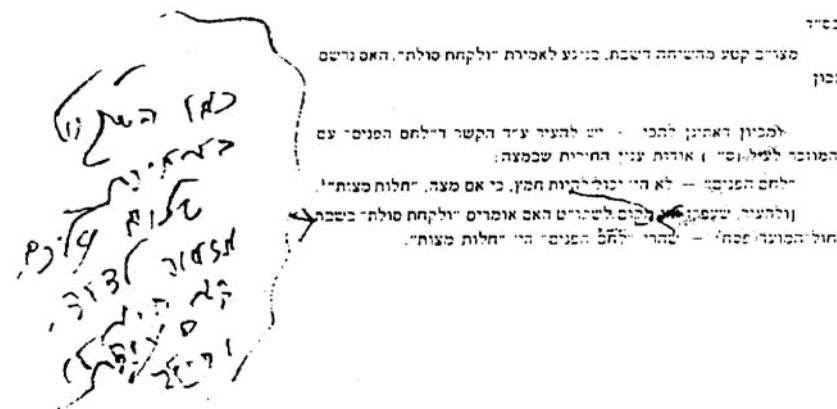
הרבי מתח קו מה"שאלה" שבתחילת העמוד בנוגע לכיבוש סיחון ועוג, לתשובה שנכתבה למטה בנוגע לשאלה שבסוף העמוד.

להלן המענה: **בפשטות הענין "אותנו הוציא" נאמר רק בנוגע ליצי"מ, אבל לא בנוגע המתקת המים שבמרה**

וההסברה **דהחילוק – בפשטות – דטובה הכי גדולה ומקבל הטובה הודה ע"ז – שוב אינו כפוי טובה (ופשיטא דלא – הבאים אחריו). ולכן חשיב רש"י רק הטובות שביום עליית משה להר – קבלו ג"כ הטובה זו בפועל. וכיון ד"לאחר זמן" (בלי הגבלה – וכבפשטות (גם לולא הפי' דאחר זמן) דכי ישאלך אמר משה גם להנולדים במדבר (וש)יענו ואותנו הוציא, הרי שגם יצי"מ בסוג זה.**

צילום ב' – על שיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר ה'תשמ"ו (נדפס בהתוועדותיו תשמ"ו ח"ג סוף ע' 186):

על מה שכתבו "ולהעיר כו" כתב הרבי: כמו השקו"ט באמירת שלום עליכם, מזמור לדוד, דא היא סעודתא וכיו"ב.

איך יבוא משיח לעולם שכזה?

ישנם התמהים ושואלים: כאשר רואים שמשנה לשנה ה"מיצר" דעולם מתדרדר, וככל שעובר הזמן גובר יותר היפך השלום בעולם, היפך הצדק והיושר, איך יימצא לפתע עולם כזה בתכלית הזיכוך - הרי זה ענין שאינו מובן לגמרי בשכל? ● על-כך מספרים לנו "עוד היום בנוב לעמוד גו" - זהו ענין שכבר הי' לעולמים ● כשם שהי' גם בימי חזקי' ש"ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור", כך גם בנוגע לזמננו זה, הזמן ד"ויצא חוטר מגזע יש"י, שעיי"ז שאנו נעשה את עבודתינו בחינוך על טהרת הקודש, אזי כל העינים ייעשו לבדם מלמעלה ● תרגום חפשי משיחת אחרון של פסח ה'תשכ"ב - בלתי מוגה

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. הפטרת יום אחרון של פסח מתחילה בפסוקי "עוד היום בנוב לעמוד". בהפטרה זו מדובר על מלחמת סנחריב שעמד בתוקף כ"כ גדול, עד שהי' בטוח - שאם יספיק להגיע לירושלים כש"עוד היום בנוב" הוא יכבוש אותה, ואעפ"כ נחל מפלה בפני חזקי', כמסופר בארוכה בדברי חז"ל².

שייכותו של סיפור זה לענין משיח המדובר בהמשך ההפטרה - "ויצא חוטר מגזע ישי וגו"³ (שזה הטעם העיקרי לאמירת הפטרה זו באחש"פ, כי אחש"פ שייך

4 לפי שמאיר בו הארת גילוי המשיח ("היום יום" כב ניסן. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1298).

5 ראה סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 385 הע' 14.

6 כ"ה בהנחה. וראה מגילה כא, א (במשנה) וכן, סע"א ואילך ועוד - ע"ד הפטרה; תויו"ט פ"ג ה"ד - ע"ד התקנה. וראה לקו"ש חכ"א ע' 45 ובהנסמן שם. אנציקלופדיא תלמודית ע' הפטרה ס"א.

(1) ישע"י י, לב.

(2) סנהדרין צה, א.

(3) ישע"י יא, א ואילך.

חוסר מגזע ישיי, ומה נוגע לספר לנו באחש"פ את כל הסיפור של סנחריב עם חזקי, החל מ"עוד היום בנוב לעמוד?"

אלא מוכרחים לומר שסיפור זה הוא הוראה בעבודתנו בנוגע להכנה לביאת המשיח⁸, וכדלקמן.

ב. ישנם השואלים, כיצד אפשר להאמין עכשיו בביאת המשיח באמונה המתאימה ("די ריכטיקע אמונה")?

דהנה, ענין האמונה אין הכוונה לאמונה סתם בדרך מקיף, אלא אמונה החודרת בכל עניינו, עד שגם הנפש הבהמית עם הגוף וחלקו בעולם חדורים באמונה בביאת המשיח. שהרי הגאולה העתידה היא בדוגמת גאולת מצרים, וכפי שאז ה' הענין ד"ואחרי כן יצאו ברכוש גדול"⁹, כך גם עכשיו, שגם ה"רכוש גדול", היינו חלקו בעולם, צריך להיות חדור ("דורכגענומען") באמונה בביאת המשיח.

ענין זה, ככל הענינים דפנימיות התורה, מובא גם בגולה דתורה¹⁰: בדין חיוב מזוזה ישנו חילוק בין ארץ ישראל לחוץ-לארץ, שהשוכר בית בארץ ישראל חייב במזוזה מיד, משא"כ השוכר בית בחו"ל חייב במזוזה רק לאחר שלושים יום, כיון שהבית הוא בית עראי ולא קבע (הגם שבנוגע לכמה ענינים כגון מיסים וכו' מטילים אותם עליו מיד כי דעתו להשתקע¹¹, אעפ"כ בנוגע למזוזה הוא

(7) והטעם לפי שבליל פסח היתה מפלתו של סנחריב (פרש"י מגילה לא, א. שו"ע אדה"ז או"ח סי' ת"צ סי"ג) – תמוה לכאורה, דהרי מפלת סנחריב היתה בליל א' דחג הפסח ולא באחש"פ.

(8) ראה לקו"ש ח"ז ע' 274. ובהתוועדויות תשד"מ ח"ג ע' 1508 ס"ז ואילך.

(9) לך טו, יד. וראה לקו"ש חכ"א ע' 10 ואילך. ועוד. (10) טושו"ע יו"ד סרפ"ב סכ"ב (וראה בנ"כ). וראה התוועדויות תשמ"ה ח"ה ע' 3046.

(11) ראה (בנוגע לצדקה) רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ט ה"ב: ודע כו'. וראה שו"ע שם סרנ"ו ס"ה

הטעם לזה – מצד האמונה בביאת המשיח שצריכה לחדור ("דורכגעמען") בכל ענינו עד לחלקו בעולם – ביתו (שלכן בחו"ל הוא "בית עראי"), שזה יביא את קיום היעוד "והדרך בנעלים"¹², שהגילוי דגאולה העתידה יורגש עד לנעלים.

ג. דהנה, בגאולה העתידה העולם יזדכך ("אויסגעאיידעלט") כל כך עד ש"לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי"¹³, ואפי' בבעלי חיים יקויים "וגר זאב עם כבש גו' וארי' כבקר יאכל תבן"¹⁴, וכמבואר בחסידות¹⁵ שאין זה כפירוש הרמב"ם¹⁶ האומר שפסוקים אלו מדברים בדרך משל ומליצה, אלא יעודים אלו יקוימו פשוט בגשמיות, שאפילו ארי' דורס וטורף שכל חיותו כעת היא מזה שהוא טורף בשר, אזי לעתיד-לבוא העולם כל כך יזדכך עד שחיותו של הארי' לא תהי' מטרף, אלא "כבקר יאכל תבן"; כל זה הוא הזיכוך שיהי' בבעלי החיים, ומובן במכל-שכן הזיכוך שיהי' במין המדבר.

ישנם התמהים ושואלים על כך:

כאשר רואים שמשנה לשנה ה"מיצר" דעולם מתדרדר, וככל שעובר הזמן גובר יותר היפך השלום בעולם, היפך הצדק והיושר, עד שישנם כאלו בעלי "מרה-שחורה" הפחדים ש...¹⁷

וכאן אומרים שלפתע יבוא משיח, נשמה בגוף, גוף שיוכלו למששו בידים בשריות ויוכלו לראות אותו ולשמוע את דבריו, ויאמר

(וברמ"א). נ"כ בטושו"ע שם.

(12) מההפטרה דאחש"פ – ישע"י יא, טו. וראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' רלג סי"א. וראה שם בהע' 54.

(13) ישע"י שם, ט.

(14) שם ו-ז.

(15) ראה בהנסמן בסה"מ מלוקט ח"ב ע' מה הע' 6.

(16) הל' מלכים רפ"ב.

(17) בהנחה נראה שחסר כמה תיבות.

ללמוד מחזקיה כיצד לבטוח בביאת המשיח בבטחון גמור

כשם שחזקי, ששמו הוא חוזק י-ה, לא התפעל ולא התחשב בכל מחנה אשור שביניהם נמצאו גם... רבנים, ואכן אצלם ה' הרוב כפי שהגמ' מספרת בסנהדרין, אלא חזקי שמע מה שישע"י הנביא אמר לו, שישע"י נדמה להם כמשה – עד"ז צריך כאו"א לבטוח בביאת המשיח בבטחון גמור בלי שום פקפוק,

ובאופן ד"אחכה לו בכל יום" שמחר ממש יבוא משיח – גם כשמצד "חשבונות" של שכל [וטבע] אינו רואה שום מקור לזה, ובטחון זה עצמו ימהר ויחיש את ביאתו, בקרוב ממש. (משיחת אחרון של פסח ה'תשכ"ה – בלתי מוגה)

כשיאמרו בפשיטות וכלי שום פקפוק – זה יתקבל!

ישנם הטוענים שלא כל מוחא סביל דא לקבל ענין הנ"ל – שלכאו"א מאיר הארת המשיח, ואדרבה, ע"י שמיעת ענין כזה יתבלבלו וכו'.

אמנם באמת אינו כן, כי כבר נשתנה המצב, וכבר בא הזמן שגם ה"חוצה" יכול לקבל ענין זה, ורק צריכים להסיר הפחדים אצל אלו שצריכים להביא ענין זה לה"חוצה", וכשיאמרו את הענין בפשיטות (בלי שום פקפוק) – ע"י שיחזקו האמונה שלהם עצמם – יתקבלו הדברים אצל השומעים, ויפעלו פעולתם.

(משיחת אחרון של פסח ה'תשל"ב – מוגה. נדפס בלקו"ש ח"ז ע' 273-275)

כאשר הוא יחפוץ בכך באמת – הוא יפעל זאת!

כאשר הוא יחפוץ בכך באמת, ויתכוון לזה בפשטות ללא שום פשט"לאך אלא פשוט בגשמיות: שיבוא משיח – יהודי, נשמה בגוף, כפי שהרמב"ם אומר שמישיח יהיה יהודי הוגה בתורה ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה כו', הנה אף שהענין לא הגיע עדיין למוחין ומדות וכל שכן למחשבה דיבור ומעשה, אלא ברצון בלבד, בכל זאת "רצון יראיו יעשה" – הוא יפעל זאת!

באם כל בני ישראל יתדברו ביניהם ויצעקו שהם רוצים שמישיח יבוא, אזי הוא יבוא מיד, "כהרף עין", ללא הבט על כך שזה בלילה ושאר הענינים המובאים בגמ', אלא כפסק הרמב"ם ש"ישראל עושים תשובה ומיד הן נגאלין", וכמבואר בספרים שמישיח כבר ישנו, רק שצריך להאיר אצלו המקיף דח"י, ותיכף כשיאיר תהי' הגאולה השלימה במהרה בימינו.

(משיחת אחרון של פסח ה'תשט"ז – בלתי מוגה)

"משיח'ס טאנץ"

. ע"פ האמור לעיל מ"ש כ"ק מו"ח אדמו"ר בפירוש הכתוב: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" שיצי"מ היא ההתחלה והכח להגאולה העתידה, היינו, שהגאולה העתידה מתחילה כבר ביצי"מ, מובן, שגם עתה, בזמן הגלות, ישנו ענין הגאולה.

ומפורש הדבר במדרשי חז"ל – שכשגעתה פרתו אמרו שנחרב ביהמ"ק, וכשגעתה פעם שני' אמרו נולד מושיען של ישראל, היינו, שבשעת החורבן נולד כבר מושיען של ישראל.

ועפ"ז יש לבאר דברי הגמרא בנוגע לשמו של משיח, "דבי רבי שילה אמרי שילה שמו . . . דבי רבי ינאי אמרי ינון שמו . . . דבי רבי חנינה אמרי חנינה שמו . . . ויש אומרים מנחם בן חזקיה שמו", היינו, שכל אחד השתדל וחיפש להכניס שמו (של רבו) ב"משיח", ר"ת מנחם שילה ינון חנינה – כיון שגם בזמן הגלות ישנו משיח.

כ"ק מו"ח אדמו"ר הנהיג לרקוד באחרון של פסח ריקוד של משיח ("משיח'ס טאנץ").

מאמר זה – "משיח'ס טאנץ" – אפשר לפרש בשתי אופנים: (א) ריקוד ששייך ומהוה הכנה למשיח, (ב) ריקוד שמשיח עצמו משתתף בו.

וכיון שהדבר תלוי בנו איך לפרש, נפרש כפי שכדאי לנו ("ווי עס לוינט אונדז") – כפירוש הב' – **שמשיח נמצא כבר ומשתתף ורוקד יחד עמנו הריקוד שלו...**

ולכן, ינגנו עתה ניגון שמח – "ניע זשוריצי כלאפצי", ותחילה ינגנו הניגון של אדמו"ר הזקן ולאחריו "ניע זשוריצי כלאפצי" [כידוע שאצל כ"ק מו"ח אדמו"ר היו לפעמים מנגנים תחילה ניגון אדמו"ר הזקן ולאחריו "ניע זשוריצי כלאפצי", ולפעמים "ניע זשוריצי כלאפצי" תחילה ולאחריו ניגון אדמו"ר הזקן], וירקדו עם ניגון זה – "ניע זשוריצי כלאפצי" – "משיח'ס טאנץ".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן "א הארציגן ניגון" בתור הקדמה לניגון אדמו"ר הזקן, ואח"כ ניגון אדמו"ר הזקן, ולכפול בבא הרביעית ח' פעמים. ואח"כ אמר:]

עתה ינגנו "ניע זשוריצי כלאפצי", בשמחה רבה, ומתוך ריקוד – "משיח'ס טאנץ".

ובהתאם לב' הפירושים הנ"ל – יצייר כאו"א לעצמו שמשיח – שנאמר בו "ירום ונשא וגבה מאד", למעלה גם מאדה"ר (ואפילו כפי שהי' קודם החטא) – רוקד יחד עמנו, וגם, שריקוד זה הוא הקדמה ויש לו שייכות למשיח.

[ינגנו "ניע זשוריצי כלאפצי", וכ"ק אדמו"ר שליט"א רמז בידו הק' שכאו"א ירקוד במקומו, וגם כ"ק אדמו"ר שליט"א רקד על מקומו בשמחה עצומה].

כ"ק אדמו"ר שליט"א ברך ברכת המזון. לאחר תפלת ערבית אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: שימשיכו השמחה על כל השנה כולה.

(משיחת אחרון של פסח ה'תשי"ב - בלתי מוגה)

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ונגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

שכבר הגיע הזמן שצריך להיות בו צדק ויושר, הגיע הזמן "לתקן עולם במלכות ש-די"¹⁸, והוא יקיים זאת בפועל, שכל העולם יעריך ויוקיר אותו ויציית להוראותיו; אמנם משך זמן קצר הוא יצטרך לנהל מלחמה, אך זהו זמן קצר בלבד, ואם יזכו הוא יעשה זאת ממש מהר, אבל לאחר-מכן יקויים הפסוק "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם הוי' ולעבדו שכם אחד"¹⁹, שזה יהי' בתחילת התגלותו (לאחר המלחמה), ואחר-כך הוא יזכך עוד את העולם עד ש"גר זאב עם כבש גו",

כידוע²⁰ שפס"ד הרמב"ם²¹ "אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד"²² הוא רק בתחילת התגלותו, אבל אח"כ תהי' דרגא נעלית יותר עד שייגיעו לדרגת עוה"ב ש"אין בו לא אכילה ולא שתי' כו"²³, ואפי' אז אין הכוונה שיהי' עולם אחר, אלא יהי' זה אותו העולם, עולם גשמי שנתפס בחוש המישוש ובכל הגדרים הגשמיים, וגם משיח עצמו יהי' בגוף גשמי דוקא כנ"ל, ואעפ"כ העולם הגשמי יהי' בתכלית הזיכוך והעילוי.

הרי ממה-נפשך: אם היו אומרים שהעולם יחרב (קודם ביאת משיח) ויהי' אח"כ עולם חדש, הרי שאין קושיא וסתירה כלל מכך שרואים איך העולם מתדרדר משנה לשנה והרע גובר כל הזמן, משום שאז יהי' עולם אחר; אבל כאשר אומרים שהעולם יהי' אותו עולם כמו עכשיו, עולם כזה שמתדרדר כל הזמן ולפתע יימצא בתכלית הזיכוך – הרי זה ענין שאינו מובן לגמרי בשכל?

18) ל' תפלת וע"כ נקוה. וראה הנסמן בלקו"ש חכ"ט ע' 532.

19) צפני"ג, ג, ט.

20) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 197 ואילך ובהערות שם.

21) ה' מלכים פ"ב ה"א.

22) ברכות לד, ב. ויש"נ.

23) שם יז, א.

ד. על-כך מספרים לנו "עוד היום בנוב לעמוד גו" – זהו ענין שכבר הי' לעולמים²⁴:

הי' זמן שבו סנחריב מלך אשור עמד בתוקף עצום ("א געוואלדיקן תוקף"), הוא אסף מסביבו את כל הממלכות, ומזה הי' לו את התוקף, מצד צבא הארץ שהי' לצידו, וכמו"כ הי' לו את התוקף ד"צבא השמים", כמסופר בדברי חז"ל²⁵ מה שהאצטגונינים אמרו לו שאם ילחם עם ירושלים באותו היום (ש"בנוב לעמוד") הוא בודאי ינצח מצד התוקף ד"צבא השמים", הכוכבים והמזלות, ובפרט לפי המבואר בדרוש 'תער השכירה' להצ"צ²⁵, בענין השרש של סנחריב למעלה, שזוהי הקליפה שכנגד אריך.

והתוקף שלו הי' גדול כ"כ, עד שכאשר ראה את ירושלים אזי "ינופף ידו הר בת-ציון"¹, הוא חשב שביכולתו לכבוש את ירושלים בנקל והתחרט ע"כ שקיבץ לשם כך כ"כ הרבה חילות²⁶. ועד כדי-כך גדל תוקפו שאפילו שבנא ראש הסנהדרין חשב שצריך להשלים עם סנחריב²⁷.

לאחרי כל-זה, ללא הבט על תוקף הקליפה, הוא נפל בפני חזקי', ולא באופן שחזקי' הוצרך ללחום איתו, אלא כמסופר בגמרא²⁸ שחזקי' רצה לשכב על מטתו ושיניחו לו מכל הענינים, הוא כלל לא לחם כנגד סנחריב.

במה עסק חזקי' בהתמסרות? אומרת

24) וראה בהתוועדויות תש"ז ח"ג ע' 70: "שכיון שאמירת ההפטרה ושמיעתה – היא ע"פ הוראת התורה בודאי שפועלת פעולתה למחר ולהביא ולזרז בפועל ממש כל היעודים שבהפטרה בנוגע לגאולה האמיתית והשלימה".

25) באוה"ת נ"ך ח"ב ע' תשסז ואילך. ראה לקו"ש חכ"א ע' 40 ואילך ובהנסמן שם.

26) פרש"י עה"פ.

27) ראה סנהדרין כו, א.

28) ראה פתיחתא דאיכ"ר ל. איכ"ר פ"ד, טו. מדרש תהלים עט, א. וראה זח"א קצת, ב.

מספר, אבל בכחו של כל יהודי לכבוש את כל העולם, שזוהי ההוראה מהיהודי הראשון – אברהם אבינו, אף ש"אחד ה' אברהם"³², הוא ה' אחד ויחיד³³, אעפ"כ הרי "וירש זרעו את כל הארץ"³⁴, וכך גם עלינו לעשות את המוטל עלינו ועי"ז לכבוש את כל העולם.

וכשם שאצל אברהם כתוב "ויחלק עליהם לילה"³⁵, שמלאך הקרוי "לילה" נזדמן לאברהם ולחם עבורו³⁶, וכשם שה' גם בימי חזק' ש"ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור", כך גם בנוגע לזמננו זה, הזמן ד"ויצא חוטר מגזע ישי", שע"ז שאנו נעשה את עבודתנו בחינוך על טהרת הקודש, אזי כל הענינים ייעשו לבדם מלמעלה, ש"ויצא חוטר מגזע ישי", נשמה בגוף, ויפעל בכל העמים "לעבדו כולם שכם אחד".

(32) יחזקאל לג, כד.

(33) ראה לקו"ש חל"ה ע' 44 הע' 46.

(34) ראה יחזקאל שם בהמשך הכתוב: וירש את הארץ. וצ"ע מהמובא בשיחות קודש תשי"א (הוצאת תשנ"ט) ע' 198 ע"ש.

(35) לך לך יד, טו. ובפרש"י שם.

(36) סנהדרין צו, א.

הגמ'²⁹ שבדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ, בדקו מגבת ועד אנטיפרס ולא מצאו תינוק ותינוקת איש ואשה שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה, ועי"ז "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור גו"³⁰, וכמסופר במרז"ל³¹ שזה לא ה' באופן של ניסים בפרסום ורעש, אלא שמחנה סנחריב שמעו את שירת המלאכים ועי"ז נתבטלו לגמרי.

ה. זוהי גם הוראה כיצד צריך להיות הסדר בזמן ד"ויצא חוטר מגזע ישי גו":

ללא הבט על תוקף הרע שמתגבר מיום ליום – עבודתנו היא לא להלחם איתו, גם לא צריכים להרעיש ("שטורעמען") ולכתוב בעיתונים, אלא העבודה שלנו היא לחנך את ילדי ישראל על טהרת הקודש, ועי"ז לכבוש את כל העולם.

וללא הבט ע"כ שלעת-עתה אנו מתי

ובאיכ"ר שם – שחזק' בטח בה' לגמרי, עד שאמר "אני אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף ו[אפילו] לא לומר שירה אלא אני ישן על מטתי ואתה עושה".

(29) סנהדרין צד, ב.

(30) מ"ב יט, לה.

(31) סנהדרין צה, ב.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי

מול"כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"

ולע"נ זוגתו הרבנית חנה ח'י הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

אלא, שצריך לגלות בעצמו ענין זה.

ויש להוסיף בפירוש ד"אזרח הארץ" – כמבואר בדרושי חסידות²⁷ ש"אזרח הארץ" הוא כמו "משכיל ל) איתן האזרחי"²⁸, ש"איתן", מלשון חוזק ותוקף, מורה על תוקף ההתקשרות של יהודי עם הקב"ה ("רצון פשוט בלי שום טעם ושכל מושג") שמצד עצם הנשמה, "וזהו האזרחי, מלשון אזרח הארץ, שיש בכל אחד ואחד בחי' זו מאז מעולם", אלא, שבזמן הזה יכולה בחי' זו להיות בהעלם, משא"כ לעתיד לבוא תהי' בחי' זו בהתגלות בכאו"א מישראל, כמרומו גם ש"אזרח" הוא מלשון עתיד ("מה שאני עתיד להזריח"²⁹).

ומובן, שהפעולה לעורר את הזולת בענין זה (כמו בכל שאר עניני תומ"צ) צריכה להיות בדרכי נועם ובדרכי שלום, וביחד עם זה, בתוקף המתאים, עד שיפעל אצל הזולת שיתגלה אצלו שגם הוא בעצמו סובר כן, ואז יתוסף חיות ו"שטורעם" גם אצל המעורר והמסייע – "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעה"ב"³⁰.

ה. ויש להוסיף ולהבהיר, שבענין זה ישנם כאלו החוששים לעורר את הזולת, להתערב בחייו הפרטיים ובהנהגתו הפרטית כו'.

בשלמא, טוען הוא, כשמדובר אודות קיום מ"ע או לאפרושי מאיסורא במצות ל"ת – אין לו ברירה, הוא מוכרח לגשת אל הזולת ולומר לו: "הקשב! התורה ציותה עלי להתערב בעניניך הפרטיים" – כמ"ש "הוכח תוכיח את עמיתך"³¹, "ואהבת לרעך כמוך"³², הן ע"י אהבה והן ע"י תוכחה (ובלשון חז"ל³³ – "ימין מקרבת", ואח"כ "שמאל דוחה"³⁴ ולא עוד אלא, שהדחי' גופא היא רק בשמאל, יד כהה);

אבל בנדו"ד – הרי זה ענין ש"לא ראו אבותינו"... הוא מעולם לא שמע מאביו, ובודאי לא מזקנו, שאביו או זקנו, היו הולכים ברחוב, או עומדים בביהכ"נ בעיצומו של יום, וצועקים "עד מתי", "היתכן שמישיח צדקנו עדיין לא בא"?!..."

(כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך, ואמר:) ומנין יודע אני שיטענו כן? כי גם אני לא שמעתי זאת מאביו... ובודאי לא מזקני... ואף ממני עצמי לא שמעתי זאת לפני בואי לארה"ב (איני יודע הטעם לזה, אבל כך היא המציאות), והעיקר – שבפועל ה"ז ענין שמביא תוצאות טובות, למרות שישנם כאלו שהנהגה זו היא לא לרוחם...

ובכלל – היכן יש אדם שמרוצים ממנו, הרי זהו טבע בני אדם שאין דעותיהם שוות, והוא איננו מרוצה מהנהגתו של פלוני של אלמוני, של אביו של זקנו, המשפיע, הרב וכיו"ב... ובכל אופן – כל זה כדאי כשמביטים על הילדים הקטנים ורואים כיצד הם צועקים "דאלאי גלות", ועאכו"כ כשישנם גם יהודים לאחרי בר-מצוה שגם הם צועקים ולא דוקא ברוסית – "דאלאי גלות" – אלא באידיש, בלשון הקודש, ובאיזה נוסח שיהי' – ובלבד שמתכוונין לענין אחד.

(משיחת יום ו' דחג הפסח, י"ט ניסן ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

(27) לקו"ת ר"פ ראה. ובכ"מ.

(31) קדושים יט, זו.

(28) תהלים פט, א – מהשיעורים דימי חוה"מ פסח.

(32) שם, יח.

(29) ראה גם לקו"ת דרושי שמע"צ פח, ד. ובכ"מ.

(33) סוטה מז, א. וש"נ. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד הי"ז.

(30) ויק"פ ל"ד, ח. רות רבה פ"ה, טו. ועוד.

(34) ראה לקו"ש ח"י"ז ע' 73 ואילך. ועוד.

יש אלו הדורשים משיח וישנם המקררים...

א. כשנמצאים בחג הפסח, "זמן חרותנו", ואומרים ליהודי, שמכיון שהזמן עצמו "מכריז" שצ"ל מצב של חירות, וחירות אמיתית היא (לא כמו הגאולה דפורים, ש"אכתי עבדי דאחשורוש אנן", אלא כמו החירות דפסח, ששלימותה) בגאולה האמיתית והשלימה (גאולה שאין אחרי גלות), לכן, עליו להרעיש ולצעוק על אריכות הגלות, "עד מתי", ולבקש ולדרוש שהגאולה תהי' תיכף ומיד ממש² – יתכן שמישהו יטען: טוב לי בגלות! בחסדי ה' הנני נמצא ב"מלכות של חסד" ויכולני ללמוד תורה ולקיים מצוות מתוך מנוחה, וא"כ, מה יש לי להרעיש ולצעוק – טוען הוא – על היציאה מהגלות!...

כלומר, יתכן שמישהו יטען שמרגיש את עצמו כמו אותו "גר" שאבותיו לא היו בשעבוד מצרים, כאמור, שהי' להם טוב במצרים, ובמילא, מה לו – טוען הוא – ולעניני הפסח, חירות וגאולה ממצרים, כשטוב לו גם במצרים!

וממשיך לטעון שהוא "אזרח הארץ", כפשוטו, אזרח אמריקני... וכשאומרים לו שהגיע הזמן לשכוח מהגלות, לארוז את חפציו כו', ולהתכונן לעלות ע"ג "ענני שמיא" ולטוס לארץ ישראל – נאנח לשמע "בשורה" זו.... שכן, למה לו להטלטל ממקומו ("טלטולי גברא"³) כשטוב לו כאן, בהיותו "אזרח הארץ", שמניחים לו לחיות כיהודי, ועוד עוזרים ומסייעים בזה!

ב. ובפרטיות יותר:

דאגתו אינה על עזיבת "סיר הבשר", שהרי בודאי יודע שהרוחניות היא העיקר, אלא דאגתו על עזיבת מקומו היא – בנוגע לענינים רוחניים:

מעמדו ומצבו עתה – שעוסק בלימוד התורה, כולל גם הפצת התורה, עד להפצת המעיינות חוצה, וביכלתו להראות – "מראה באצבעו ואומר זה" – ענין זה פעל בלימוד התורה, ענין זה עשה בעבודת התפלה, ענין זה עשה בנוגע לקיום המצוות בהידור, כדבעי למהוי וכו'.

וממשיך לטעון שמעולם לא היתה תקופה כה טובה ברוחניות – כשנמצאים במלכות של חסד, ללא שום התנגדות על עניני יהדות, ולא עוד אלא שהמלכות מסייעת לו בכמה פרטים, ובסבר פנים יפות, ובמילא, לא חסר לו דבר (לא רק בצרכי הגשמיים, אלא גם ובעיקר) בצרכי הרוחניים.

1) מגילה יד, א.
2) לא רק "לשנה הבאה בני חורין", "לשנה הבאה בירושלים", כי אם, תיכף ומיד ממש, ובדרך ממילא נהי' "לשנה הבאה בני חורין", "בירושלים" (ראה סה"ש תש"ה)

1) ריש ע' 83 – ש"הוא יכוננה עליון", ובבית המקדש השלישי, שבו נקריב קרבן פסח.
2) ראה כתובות כח, א. וש"נ.
3) ראה כתובות כח, א. וש"נ.

מצב ירוד כזה!?

וההסברה בזה – שהיא הנותנת: מכיון שבבית ראשון היתה התגברות אור הקדושה וגילוי אלקות, היתה גם התגברות הלעו"ז כנגד אמונת אלקות, בענין של ע"ז¹⁷.

ועד כדי כך, שמצינו בגמרא¹⁸ שרב אשי שאל את מנשה בן חזקי' (שנראה אליו בחלום) "מאחר דחכמיתו כולי האי מאי טעמא קא פלחיתו לע"ז?" והשיב לו – מענה אמיתי שהובא ב"תורת-אמת" – "אי הות התם הות נקיטנא בשיפולי גלימא ורהטת אבתראי" ("היית מגבה שפת חלוקך מבין רגלך כדי שתהא קל לרוץ לשם, מפני יצר ע"ז שהי' שולט"¹⁹)!...

ועד"ז מובן גם בנדו"ד – שמכיון שבזמן האחרון, סיום הגלות, נוגע ביותר שיצעקו "עד מתי", ויבקשו על הגאולה, לכן, יש התנגדות יתירה על ענין זה.

ד. ועל זה בא המענה, הלימוד וההוראה, מסיום הקריאה – "וכי יגור אתכם גר ועשה פסח לה' כחוקת הפסח וכמשפטו כן יעשה חוקה אחת יהי' לכם ולגר ולאזרח הארץ":

כשיהודי טוען שבנוגע ליציאה מגלות (מצרים) מרגיש את עצמו כמו "גר" שלא הי' בשעבוד מצרים, מכיון שטוב לו בגלות – אומרים לו: כשם שגם אצל ה"גר" ישנו הענין דיצי"מ, "חוקה אחת יהי' לכם ולגר", מכיון שמצד עצם מציאותו שייך הוא לישראל, אלא, שענין זה הוא בהעלם, ויש צורך (בפעולת הגיור כדי) שיבוא בגילוי – כן הוא גם אצל יהודי שטוען שטוב לו בגלות (כמו "גר" שלא הי' בשעבוד מצרים), שרגש זה אינו אלא בגלוי ובחיצוניות, אבל, מצד עצם מציאותו רוצה לצאת מהגלות ולהיות "בן חורין",

– כפי שכאו"א מישראל אומר (או חושב), "אני מאמין . . . בביאת המשיח . . . אחכה לו בכל יום שיבוא", ואומר בתפלת העמידה²⁰ "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", "ותחזינה עינינו בשובך לציון"²¹ –

אלא מאי – רצון אמיתי זה הוא בהעלם, וצריכים לפעול שיתגלה רצונו האמיתי, כולל גם עי"ז ש"מרעישים" אודות הצעקה "עד מתי", והצורך לבקש ולדרוש על הגאולה.

ועד"ז כשיהודי טוען שמכיון שנמצא ב"מלכות של חסד", מרגיש את עצמו כ"אזרח הארץ" – אומרים לו "חוקה אחת יהי' לכם ולגר ולאזרח הארץ":

גם בתור "אזרח הארץ", אזרח אמריקני, שמתנהג ע"פ חוקי המדינה מכיון ש"דינא דמלכותא דינא"²² – עליו לגלות את הרצון האמיתי לצאת מהגלות ולבוא לארצנו הקדושה וירושלים עיר הקודש, כי, לאמיתו של דבר הנך יליד ציון וירושלים, כלשון הכתוב²³ "זה יולד שם", "איש ואיש יולד בה", היינו, שכאו"א מישראל הוא מ"הנולדים בציון", שנקראת "ירושלים" ע"ש יראה וע"ש שלם²⁴ [וענין זה מתבטא גם בעבודתו – שלמות²⁵ היראה²⁶],

17) ראה לקו"ת ואתחנן ד, ד.
18) סנהדרין קב, רע"ב.
19) פרש"י שם.
20) בעמדו לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, שצריך להזכר ולדייק בכל תיבה ותיבה, ופשיטא, שיאמרנה באמת!
21) ואין כוונתו שהגאולה תהי' לבני ונכדיו, ואילו בנוגע אליו – מוטב שניחוחו לנפשו, אלא, "מהרה תצמיח", ובאופן ש"תחזינה עינינו!"
22) גיטין י"ד, ב. וש"נ.
23) תהלים פז, ה-ו – מהשעורים דימי חוה"מ פסח.
24) ראה תוד"ה הר – תענית טז, א (מב"ד פנ"ו, יר"ד).
25) ראה לקו"ת פ' ראה כט, א. דרושי ר"ה ס, ב. שה"ש ו, ג. ובכ"מ.
26) ואם אין זה ניכר עליו, בהנהגתו ופעולותיו – ה"ז רק מפני ש"יצרו הוא שתקפו" (רמב"ם הל' גירושין ספ"ב).

ולכן, טוען הוא, לשם מה צריך לצאת מהגלות:

לכל לראש – היציאה מהגלות תגרום לו בלבול זמן: יהי עליו לארוז חבילות, ואח"כ לפרקן ולטוס ממקומו – אמנם "עם ענני שמיא"⁴, אבל גם זו טירחא – לעלות על העננים ולרדת, ועוד בבלולים... וא"כ למה לו לעזוב את מקומו?!

ועוד ועיקר: כשיבוא משיח צדקנו יבוא כל בני אל ארץ נושבת [הוא אמנם אינו יודע אם משיח יבוא כ"עני ורוכב על חמור"⁵, מכיון ש"לא זכו", או שיבוא "עם ענני שמיא" באופן ד"זכו"⁶, אבל בכל אופן – בודאי יבוא אל ארץ נושבת], ואם כן, הרי יצטרך לעסוק בעבודת האדמה, ושוב יתבלבל מעבודת ה'!

ואע"פ שהמלאכה תהי' נעשית ע"י אחרים⁷ – יצטרך הוא ללכת ולמצוא גוי, ומפעם לפעם לרוץ ולבדוק האם הגוי עושה עבודתו כדבעי, וכמו"כ האם נותן די תבן למקנה או שמחסיר כו'.

ואילו עתה, בזמן הגלות – אין לו שדות אין לו מקנה בקר, ופרנסתו מצוי' ממילא; יש לו, ת"ל, ממון רב בלעה"ר, שהולך ותופח בהיתר עיסקא וכיו"ב, ואינו דואג כלל כיון שמובטח לו, שהבנק יפרע לו את ממונו, מפני ערבות הממשלה ושאר האופנים בהם ביטח את כספו, ובמילא, יכול ללמוד תורה ולקיים מצוות בהידור מתוך מנוחה.

ובפרט שיכול להשתמש גם בחידושים שנתחדשו בתקופה האחרונה, ולדוגמא:

מלפנים הי' קשה להשיג תפילין מהודרות, והי' צורך בטירחא גדולה כדי להשיג בהמה שיש בה כל ההידורים, עור של שליל⁸, ואילו עתה, הרי גם אם אין הדבר נמצא בעירו, אין בזה קושי – יש לו טלפון והוא מטלפן אל מעבר לים ומתעניין היכן יש בהמה שיש לה שליל הדרוש, ואם הוא עדיין שלם, שהרי רצונו בתפילין מהודרים בתכלית ההידור (ובמיוחד שזה עתה, בקריאת חוה"מ פסח קראו בתורה על התפילין⁹).

וכן בנוגע למצות הצדקה – המצב טוב עד כדי כך ש... ברצונו לתת צדקה ואיננו מוצא עני,

[מכה שלא כתובה בתורה... – שכן, מפורש בתורה "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ"¹⁰, ורק על לעתיד לבוא דרשו חז"ל את הפסוק "אפס כי לא יהי' בך אביון"¹¹, והלואי יתוספו "מכות" כעין זו עוד ועוד....

ולהעיר, שקיימת מציאות כזו ע"פ תורה – כיון שישנו דין בשו"ע, גבי מתנות לאביונים, אודות שכונה או עיר שאין בה עניים, ומכיון שאינו יכול לתת המעות לאביון ביום הפורים עצמו, צריך לתתם לגבאי צדקה, ככל פרטי הדין בשו"ע¹²],

ואעפ"כ ביכלתו לדבר בטלפון ולחפש בכל העולם עד שימצא עני, וכשימצא – ימסור לו ע"י הטלפון יפוי-כוח וכו', באופן שהכסף יגיע לידו בשעת מעשה, ועכ"פ – ברגע

(4) דניאל ז, יג. אדה"ז או"ח סל"ב סנ"ו.

(5) זכרי' ט, ט. בא יג, ט. שם, טז.

(6) סנהדרין צח, א. פ' ראה טו, יא.

(7) ברכות לה, ב. שם, ד ובספרי ופרש"י.

(8) ראה הגהות מיימוניות הל' תפילין פ"ג הט"ו. שו"ע (12) או"ח סו"ס תרצד, ובנ"כ.

כמימרא.

ומכיון שכן – ממשיך לטעון – מה "מרעישים" (מתוך "שטורעם" ו"ליארעם") אודות הגאולה?!

אומרים אתם ש"כלו כל הקיציין" – לו יהי כן, אין התנגדות, אבל מה הרעש?!... וכפתגם הידוע – עברו כך וכך שנים... ובמשך כל הזמן למד תורה וקיים מצוות כו' וא"כ מה הרעש?!...!

בשלמא כשיבוא הקב"ה ויכריח אותו לצאת מן הגלות – דמכיון ש"ואתם תלוקטו לאחד אחד"¹³, בודאי לא ישאר בגלות, והקב"ה יתפסנו בכובעו או בכנף בגדו ("פאר דעם קאָלניק און פאר דעם קאָלנער") ויוציא גם אותו מן הגלות – לא תהי' לו ברירה; אבל עד אז – לשם מה עליו לבקש זאת מצד עצמו?!... עכ"פ אל תדחקו את הקץ!...

דוקא בזמן האחרון באים ושופכים מים קרים...

ג. לדאבוננו, אין זה רק חשש שמישהו יכול לטעון כן – הלואי לא הי' קורה כפי שכבר קרה בפועל.

וביותר יפלא – שדוקא בזמן האחרון, שהולכים ומרעישים אודות הצורך לצעוק "עד מתי", לבקש ולדרוש על הגאולה – באים כאלו ששופכים מים קרים על נפש¹⁴ שמעוררת ומרעישה שצריכים להשתדל להביא את משיח צדקנו בהקדם הכי אפשרי (וכל המקדים ה"ז משובח), וכתוצאה מזה נעשה אצל כו"כ חלישות (לא רק בצעקה ודרישה "עד מתי", אלא גם בעצם האמונה בביאת משיח צדקנו.

ההסבר היחידי למצב זה – שהיא הנותנת: מכיון שבזמן האחרון דוקא, בסיום הגלות, נוגע ביותר שיציעו "עד מתי", שיבקשו וידרשו על הגאולה, לכן, יש על זה התנגדות יתירה מצד הלעו"ז.

וכידוע שלא כל העתים שווים, אלא לכל זמן זמן יש עניין בלתי-רצוי מיוחד שבו צריך להיות עיקר המלחמה כו' בזמן זה.

ויש להביא דוגמא לדבר מענינא דיומא (אף שאין זה בשבחן של ישראל) – מ"ש בהפטרה דיום שני דפסח אודות הפסח שנעשה בזמנו של יאשיהו:

"ויצו המלך את כל העם לאמר עשו פסח לה' אלקיכם. . . כי לא נעשה כפסח הזה מימי השופטים. . . וכל ימי מלכי ישראל ומלכי יהודה כי אם בשמונה עשרה שנה למלך יאשיהו נעשה הפסח הזה לה' בירושלים"¹⁵ – לאחר שביער כל עניני עבודה זרה שהיו בארץ יהודה ובירושלים ובהיכל ה', ועד שהוצרכו באזהרה מיוחדת ש"לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים"¹⁶.

ולכאורה אינו מובן: בזמן בית ראשון, שהי' בו הארון, אורים ותומים וכו' וכו' – איך יתכן

(13) ישע"י כז, יב. וראה פרש"י נצבים ל, ג.

(14) היפך המצב ד"מים קרים על נפש עייפה" (משלי

(15) מ"ב כג, כא-כג.

(16) שם, ט.

כה, (כה), רעבה וצמאה – "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'" (עמוס ח, יא), כמ"ש ביעודי